

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textum dubitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

Circa textum dubitañ

Primo quid sit spes Secūdo quotuplex sit spes Tercio quid sit cōtritio Quarto quid sit cōfessio Quinto quotuplex sit cōfessio Sexto quid sit satisfactio. et qd sint pres satisfactionis

Ad p̄mū respōdetur q̄ spes sic describit. Spes est certa expectatio future beatitudinis ex dei grā et meritis p̄p̄is proveniēs. vel sic. Spes ē audacia meritis de largitate dei cōcepta habēdi vitā eternā per bona merita. Ex quibus definitionibus p̄mo sequitur q̄ non est spes de p̄terito. neq̄ de p̄senti vt p̄ns est. sed solum de futuro. Secūdo sequitur q̄ nō est p̄p̄ie spes de malo. sed t̄m de bono. Tercio sequitur q̄ non de quolibet bono est p̄p̄ie spes sed solum de futura beatitudine

Ad scđm r̄ndetur q̄ duplx est spes scz spes suffragioꝝ q̄ fit resp̄cū brōꝝ et spes penitētie vel p̄p̄ie auctoritatis q̄ fit resp̄cū dei. vñ saluati nō habēt spem. nec etiā damnati. sed solū hoies in ecclā militāte p̄p̄ie habent spem et etiā aīe in purgatorio existētes. vñ illa spes q̄ fit resp̄cū dei ē triplex. scz spes venie p̄ pctōꝝ remissionē. de qua intelligit̄ lrā. spes grē p̄ diuic gratie susceptōem. et spes glorie p̄ consecutōem eternoꝝ gaudioꝝ

Ad terciū dubiū r̄ndetur q̄ cōtritio sic describit. Cōtritio est dolor voluntarie assumptis p̄ pctis cū proposito cōfitendi et satisfaciendi. et differūt cōtritio et attritio. nam attritio est quedā displicētia de peccato cōmissio. sed nō est perfecta. Sed cōtritio est perfecta displicētia. vñ nō quilibet dolor est cōtritio. put cōtritio h̄ic capit̄ immo nec quilibet dolor p̄ pctis est cōtritio. Vñ duplex est dolor pro pctis. quidā est naturalis. et ille nō ē meritorius qz hoc procedit ex dictamine recte rationis. Alius est voluntarius et actualis qui procedit ex voluntate libere assumente dolorem cum proposito confitendi et satisfaciendi

Ad quartum respōdet q̄ cōfessio sic describit̄ fm̄ Augustinū. Cōfessio est sermo p̄ quem morbo latens spe venie aperitur. Item sic scđm Gregoriū. Confessio est pctōꝝ detectio. Vel fm̄ aliquos. Cōfessio est ap̄tissima coram sacerdote peccatorum declaratio

Ad q̄ntum respōdetur q̄ duplex est cōfessio. quedam est mentalis q̄ fit solī deo. et illa est de iure naturali. Alia est vocalis que fit homini ex ore et illa est de iure positivo siue ordinato

Ad sextū et vltimū r̄ndetur q̄ satisfactio siue satisfacere fm̄ Augustinū sic describit. Satisfactio siue satisfacere est cās pctōꝝ extirguere vt extirpare et eoz suggestionibz aditum id est accessum nō indulgere sic qz homo habeat firmum propositum peccata confessa nunq̄ cōmittere neqz qua alia Et sunt partes satisfactionis duplices. quia quedam sunt principales et sunt tres. scz orō ieiunium et elemosyna. et quedam sunt secundarie et minus principales vt sunt peregrinationes vigilie castigatōes discipline et huiusmodi. Et ille partes secundarie reducūt̄ ad p̄ncipales nā omnia carnea afflictionia reducuntur ad ieiunium. omnia vero spiritualia ad orōem et opa misericordie ad elemosynam. Finaliter sciendum. q̄ duplex est fuga. scz fuga fugiendi. et fuga fugandi. et fm̄ hoc dicit̄ a fugo as are. vel a fugo is ere

et ytraq; fugā habebit penitēs. habebit em̄ fugā fugādi pctā. z h̄ p̄ d̄fesso
rē. Scdo hēbit fugā fugādi respctū pcti cōmittēdi v̄l illi qd̄ possit cōmit
ti. i. h̄c firmū p̄positū āplius nō faciēdi hoc pctm̄ nec aliqd̄ simile
vt pctā tua dimittant tibi malefctorib; tuis tibi facta indulge

De dimittendis alijs peccata remitte

hominib; emēdabis hoies ipm̄ offendisse cōfiteris

Hisq; satisfacias quos te lesisse fateris

¶ In ista p̄ricula oñdit auctor q̄ sunt necessaria penitēti respctū pximi. Et
ponit duas doctrinas dicēs q̄ tu pctōr q̄ facis vel facere vis penitentiā de
bes remittere alijs qui tibi malefecerunt. Secūda doctrina est q̄ satisfaci
es illis quibus tu malefecisti

Circa textum dubitatur

¶ Primo quid sit pctm̄. Scdo q̄ sit d̄nā inter pctm̄ z delictū. Ter
cio a quo z vbi inceper pctm̄. Quarto qualiter hō cecidit in peccatū.
Quinto vtz dānnati in inferno possunt peccare. Sexto quare debe
mus remittere malefactoribus nostris peccatū.

¶ Ad pmū dubiū r̄ndet q̄ pctm̄ fm̄ Augustinū sic describit. Pctm̄ ē vo
luntas retinēdi vel cōsequēdi qd̄ iusticia vetat. Vel fm̄ eundē. Pctm̄ est
sp̄eto naturali bono z immutabili reb; mutabilib; adherere. Vel fm̄ eū
deru. Pctm̄ est om̄e d̄m̄ vel factū vel cōcupitū cōtra legem dei. Item fm̄
Ambrosiū. Pctm̄ est p̄uaricatio legis diuine z inobediētia p̄ceptorū dei.
Ex istis definitōibus seq̄tur. Primo q̄ pctm̄ p̄ncipaliter est in voluntate
mala v̄l ex ea p̄cedit pctm̄ voluntaria. Ḡn̄ d̄r Seneca q̄ om̄e pctm̄ ē actio
voluntaria. Scdo seq̄tur q̄ pctm̄ est cōtra iusticiā ex eo q̄ penitentiā proce
dit ex dictamine iusticie. Tercio seq̄tur q̄ iuste pctōr pro pctis meriet̄ pe
nas. q̄ nullus est p̄prie z iuste puniendus nisi p̄ actione mala. nec etiā p̄
miandus nisi p̄ actōe bona. Quarto seq̄tur q̄ om̄e pctm̄ sit cōtra legē vel
p̄cepta dei. Quinto sequitur q̄ in omni pctō z p̄cipue mortali est dimis
sio dei. z adhesio rerum mutabilium.

¶ Ad scdm̄ respōdetur q̄ peccatum duobus modis cōmittit̄. scz faciēdo
malum z dimittendo bonum. z pmum̄ p̄prie d̄r peccatum. scdm̄ vero deli
ctum quasi derelictum. Alia differentia est. q̄ derelictū est ignozāter com
missum. Sed peccatum est scienter commissum. Ista tamen differentia nō
obstante vnum sepe ponitur pro reliquo.

¶ Ad terciū respōdetur fm̄ mgr̄m̄ sententiar; libro scdo q̄ pctm̄ originēz
et causam suam traxit in bono. q̄ ante pmum̄ pctm̄ non erit aliqd̄ malū.
Et hoc probat sic. q̄ cum peccatum originem z causaz habuit hoc fuit ex
bono aut ex malo nō ex malo q̄ an̄ pctm̄ nō erat aliqd̄ malū. vñ oziret̄. Ḡ
ortum est ex bono scz ab angelo q̄ angelus scz lucifer ante pctm̄ nō erat
nisi bona creatura vel creatura dei. Ex quo etiam pater vbi inceper. q̄ in
cepit in celo vbi summus angelus z primus scz lucifer fuit qui pmū pec
catum commisit cum extollendo se dixit. Ponam sedem meam in aquilo
ne z similis ero altissimo.